

Cubakrisen

Mandag den 22. oktober 1962 kunne man læse følgende artikel på side 5 i avisen Politiken om den amerikanske præsident J.F. Kennedy, som havde afbrudt en valgturné og var vendt tilbage til Det hvide Hus.

Læs artiklen (kilde 1) og løs følgende opgaver:

Lav mindst 5 spørgsmål til nedenstående tekst som din sidekammerat skal svare på.

John Fitzgerald Kennedy
(1917-1963) USA's præsident
1961-1963

- Hvad siger teksten om nyhedsformidlingen i 1962 i forhold til i dag?
- Hvad betød Cubakrisen for det videre forløb i Den kolde Krig?
- Undersøg hvad begrebet "stedfortræderkrige" står for, og nævn mindst 4 forskellige stedfortræderkrige under Den kolde Krig.

Kilde 1

"Livlig søndag i Washington

Rygterne svirrer om vigtige beslutninger efter at Kennedy har afbrudt sin valgturné

Rygterne svirrede i dag i Washington, efter at præsident Kennedy lørdag pludselig var vendt tilbage efter en valgturné, han havde planlagt skulle vare i flere dage.

Den officielle begrundelse er, at præsidenten blev forkølet, da han var nået til Chicago, men allerede i dag blev hans tilstand betegnet som bedre. Kennedy tilbragte søndagen i sit hjem sammen med familien, meddelte pressesekretæren for Det hvide Hus, men forventningerne om, at noget særligt var i vente, steg yderligere, da det blev kendt, at visepræsident Lyndon Johnson pludselig er vendt tilbage fra Hawaii. Endvidere oplystes det, at udenrigsminister Dean Rusk og forsvarsminister McNamara hele søndagen opholdt sig i Washington sammen med en række højtstående militærpersoner.

En talsmand for forsvarsministeriet i Washington har over for "New York Times" udtalt, at regeringen har bedt stabscheferne om ikke at forlade byen fordi "man skal træffe vigtige beslutninger om det forestående forsvarsbudget".

Både New York Times og andre førende blade satte Kennedys hjemkomst i forbindelse med internationale beslutninger, muligvis om restriktioner over for Cuba-trafikken. "Washington Post" meddelte, at det amerikanske marineinfanteri ("læderhalsene") i går foretog større troppetransporter i Sydstaterne og at en del af den amerikanske flåde befandt sig i Det caribiske Hav. Til denne sidste meddelelse udsendte forsvarsministeriet en erklæring, der pegene på at flådemanoøvrer havde fundet sted siden 15. oktober. Dette skulle øjensynligt afkræfte rygter om militære bevægelser som optræk til en direkte Cuba-aktion.

I Det hvide Hus afslog pressesekretær Pierre Salinger at kommentere nogen af de mange forlydender."

Cubakrisens forløb

Den 22. oktober 1962 fortalte præsident Kennedy i en tv-tale til det amerikanske folk om opdagelsen af sovjetiske missiler på Cuba. I talen fortalte han, at USA krævede, at Sovjet fjernede missilerne, og at USA den næste dag ville indlede en flådeblokade af øen.

Knap en uge før, nemlig den 14. oktober, havde amerikanske spionfly opdaget sovjetiske missiler på Cuba. To dage senere fik den amerikanske præsident John F. Kennedy besked om opdagelsen, og der blev oprettet en krisestab bestående af ministre og militærfolk.

Sammen med sine rådgivere overvejede Kennedy to muligheder: en invasion af Cuba eller en flådeblokade af øen. Valget faldt på en flådeblokade.

I løbet af de 13 dage, krisen varede, var der flere brevudvekslinger mellem Kennedy og den sovjetiske leder Nikita Khrusjtjov. I brevene skrev de to ledere om deres landes holdninger og krav til krisen. USA krævede, at Sovjet fjernede missilerne på Cuba. På krisens næstsidste dag krævede Sovjet, at USA fjernede sine missiler i Tyrkiet.

På krisens sidste dag meddelte Khrusjtjov, at Sovjet ville fjerne missilerne på Cuba, hvis USA lovede ikke at invadere Cuba.

Den 28. oktober meddelte Sovjetunionen, at de ville fjerne missilerne og sejle dem hjem til Sovjetunionen. Kennedy svarede med det samme, at USA i så fald ville meddele FN, at man ville respektere Cubas grænser og ikke invadere landet. Dermed endte Cubakrisen fredeligt. Den store frygt, der var i verden, for, at den kolde krig skulle blive varm, var væk for en stund. Faren for en atomkrig mellem USA og Sovjet var drevet over i denne omgang.

Officielt var det ikke en del af aftalen, men kort tid efter begyndte USA at fjerne deres langdistanceraketter i Tyrkiet og Italien.

Efter krisen oprettede USA og Sovjet en direkte telefonlinje mellem Moskva og Washington. Så kunne landene hurtigt komme i kontakt med hinanden. Under Cubakrisen havde det taget mange timer at sende breve mellem landene. Det havde været med til at forværre krisen.

I 1989 kom det frem, at USA hemmeligt havde lovet at fjerne sine 15 Jupiter-missiler i Tyrkiet. Om amerikanerne også havde lovet at fjerne missiler i Italien, er uvist, men det fremgår af Khrusjtjovs memoarer. Missilerne var sammen med flere andre amerikanske missiler placeret i Europa for at kunne ramme mål i Sovjetunionen.

I 1992 viste det sig, at Sovjet i 1962 havde haft 24 missiler og atomvåben på Cuba. De sovjetiske generaler skulle bruge dem, hvis USA invaderede Cuba. (

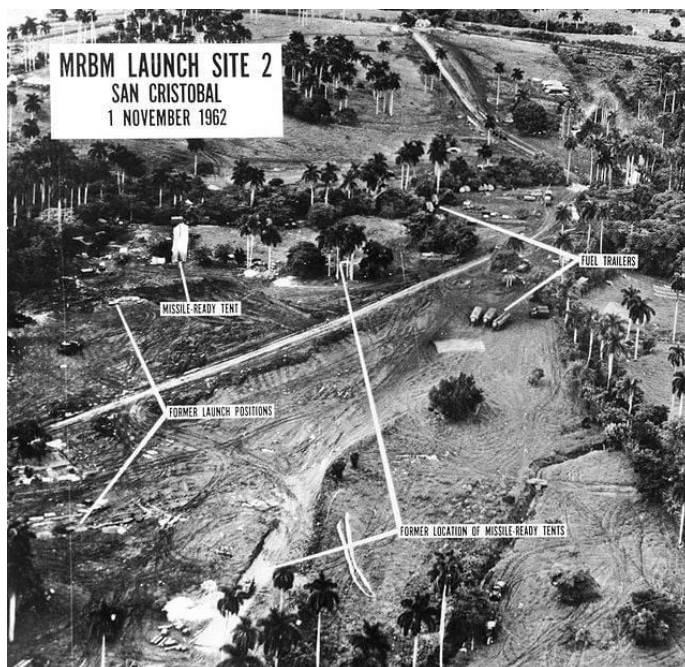
Pga. dette og andre nye informationer om krisen, kan vi i dag konstatere, at faren for en atomkrig var større, end mange havde troet tilbage i 1962. (*Clioonline, Kenneth Evendorf Høy*)

På dette link kan du høre uddybning vedr. Cubakrisen:

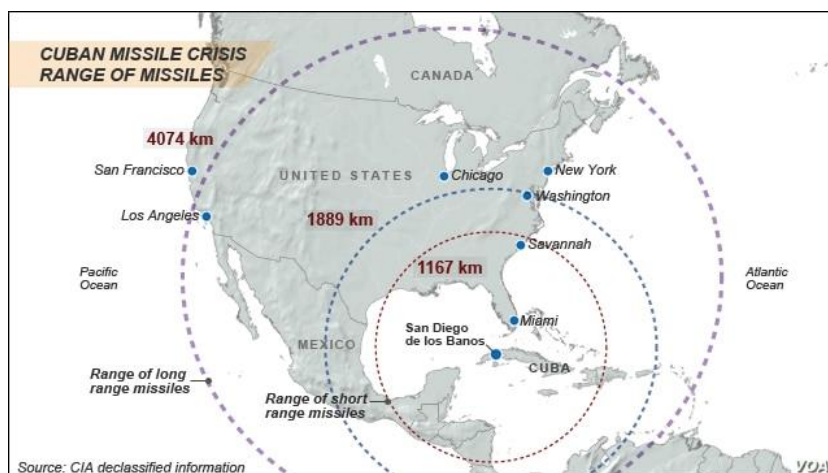
<https://www.dr.dk/viden/webfeature/fem-nedslag-i-den-kolde-krig#1962>

Arbejdsspørgsmål til Cubakrisen:

- Hvorfor blev raketterne opstillet?
- Hvilke alternativer havde USA i forhold til at reagere?
- Hvad var det mest kritiske tidspunkt?
- Hvordan blev Cubakrisen løst?
- Hvorfor tror du, at Sovjet opstillede missiler på Cuba? Hvad ville de opnå? Tror du, at der var en reel mulighed for, at de ville affyre missilerne? Hvis ja, hvorfor? Hvis nej, hvorfor ikke?
- Find i udstillingen på 1. sal oplysninger om, hvilken type spionfly USA brugte i forbindelse med opdagelsen af missilerne på Cuba. Et andet eksempel på, hvad de amerikanske spionfly blev brugt til, er vist i udstillingen. Hvilken hændelse er der tale om, og hvordan endte den?

Et luftfoto af en missilbase på Cuba taget af amerikanerne i oktober 1962. Mandag den 22. oktober kundgjorde USA's præsident Kennedy i en tv-tale, at USA ikke kunne acceptere russiske offensive raketter på Cuba.

Kortet her er frigivet af CIA og viser, at frykten for at missiler fra Cuba kunne nå de amerikanske storbyer var vel begrundet.

I udstillingen på 1. sal om Regan Vest er et lignende kort, hvor der er indtegnet cirkler på et kort. Find det og giv en forklaring på, hvad det danske kort skal illustrere.

Koreakrigen – baggrund og forløb

Stormagterne delte på Potzdammkonferencen efter 2. verdenskrig Tyskland ind i 4 besættelseszoner. Her blev man også enige om, at Korea, der havde været besat af Japan, skulle deles ved den 38. breddegrad. Området nord for breddegraden skulle under sovjetisk kontrol, mens det sydlige Korea kom under amerikansk kontrol.

Planen var, at Korea med tiden skulle samles til ét land, men efter forgæves forhandlinger erklærede Nord- og Sydkorea sig som to selvstændige stater i 1948.

Nordkorea indledte i 1950 et angreb, støttet af Sovjetunionen, mod Sydkorea. Planen var, at indlemme Sydkorea i én samlet kommunistisk stat. Præsident Truman tog sagen op i FN, som opfordrede FN-landene til at hjælpe Sydkorea. USA stod i spidsen for FN-styrken og sendte soldater og udstyr til at standse angrebet.

I nord hjalp Sovjetunionen Nordkorea med materiel til at opbygge en hær. Det har senere vist sig, at Sovjet også sendte kamppiloter.

Kina, som også var kommunistisk, gik ind i krigen på Nordkoreas side og overrumplede Sydkorea og FN's styrker. Fronten rykkede frem og tilbage, men lå stille i 1951 omkring den 38. breddegrad.

Der blev indledt fredsforhandlinger og etableret våbenhvile. Kampene blev ikke genoptaget, men formelt er der endnu ikke sluttet våbenhvile, da der ikke er underskrevet en fredsaftale. Læs herunder mere om tidsforløbet af den endnu ikke afsluttede konflikt:

<https://www.dr.dk/nyheder/kultur/historie/70-aar-siden-vidste-du-koreakrigen-var-lige-ved-starte-tredje-verdenskrig>

Koreahalvøen.

Efter Koreakrigen var der ikke sket forskydning mht., hvor grænsen lå, nemlig ved den 38. breddegrad.

Arbejdsspørgsmål til Koreakrigen:

- Find på et kort, hvad hovedstæderne hedder i henholdsvis Nord – og Sydkorea.
- Hvilke konsekvenser har Koreas deling fået for henholdsvis Nord-og Sydkorea i de mange år, der er gået siden delingen? Kig evt. på <https://faktalink.dk/titelliste/koreakrigen>. Log ind med unilogin eller bibliotekslogin.
- Koreakrigen sluttede i 1951. Gå til udstillingen om Danmark i 1950'erne, som er fra samme periode. Hvilke dagligdagsting falder mest i øjnene i forhold til det, du kender fra din egen hverdag?